

ce. Zgodaj zjutraj sta šli dve skupini rudarjev na delo. Eno skupino je vodil Slovenec Vinko Fink, doma iz Žič, drugo pa nadzornik Ivan Ibrnikar, doma iz Trbovelj. Ko se je Ibrnikar pričel, da v rovu ni treskalnih plinov, so položili 23 min in jih nato zažgali. Že po prvi eksploziji pa je udaril v rov metan in nastala je silna eksplozija, ki je rudarje v zaklonih vrgla na tla. Rudarja Milana Milića so takoj objeli plameni in je zgorel pri živem telesu. Rudarja Milana Milića je s tako silo tresčilo v zid, da je obležal mrtev, rudar Stojan Stojanović pa je dobil tako hude poškodbe, da bo najbrže umrl. Oba slovenska rudarja sta dobila težje poškodbe, vendar pa niso nevarne in zdravniki upajo, da bosta kmalu okrevala.

Eden največjih izumov jugoslovanskega učenjaka v Ameriki. Že dolgo let deluje v Ameriki, in sicer v Njujorku na visoki šoli jugoslovanski rojak, učenjak in svetovno priznani izumitelj Nikola Tesla. Najnovejša poročila iz Njujorka oznanjajo svetu, da je uspel Tesli izum aparata, ki zamore razširjati na velike daljave smrtno žarke. Gre za posebno vrsto radio-valov, ki lahko uničijo v eni sekundi na daljavo 90 km vsa živa bitja. S pomočjo smrtnih žarkov je mogoče v eni sekundi uničiti 100.000 vojakov. Proti Teslovi iznajdbi je izključena vsaka obramba. Smrtonosni valovi so nevidni ter neslišni in jih je lahko razposlati obenem na vse strani. Nikola Tesla je izjavil, da ne bo dal svojega izuma na razpolago v vojne svrhe. Poklonil ga bo Društvu narodov pod pogojem, da ne bo služil vojni, ampak znanstvenosti.

Vozne olajšave za novoporočence. Prometni minister je izdal pravilnik o znižanih voznih cenah za novoporočence. Mesec dni po poroki imajo pravico do polovične voznine pri ženitovanjskem potovanju. Potovanje se mora izvršiti najkasneje mesec dni po poroki. Za dosego te ugodnosti se mora predložiti

poročni list ali pa potrdilo pristojne policijske oblasti.

Dr. med. univ. Klara Kukovec, Krekova 18, zopet redno ordinira od 9. do 11. in od 14. do 16. ure. 709

»REVIGAL«, novo jugoslovansko zdravilno sredstvo proti kožnim boleznim. Pod tem imenom je Ministrstvo Soc. pol. in Nar. zdr. v Beogradu odobrilo novo zdravilno sredstvo zoper kožne bolezni, katero proizvaja naš znani narodni delavec, gospod lekarnar Branislav Mondini v Slovenski Bistrici. Kakor smo doznali, je »Revigal« popolnoma novo kombinirano zdravilo, s katerim so bili doseženi prvostni uspehi. Zdravniki specialisti v tu- in inozemstvu so podali glede tega preparata odlične ocene. V prvi vrsti so se zdravile različne kožne bolezni, kakor ekcemi in lišaji, ki so kljubovali vsem drugim načinom zdravljenja. Tudi izpuščaje, gnojne rane, ozeblin in srbež, se je z »Revigalom« lahko v najkrajšem času ozdravilo. Najzanimivejše pa je brez dvoma zdravljenje razjedljivih lišajev (lupus), ki je doseglo presenetljive uspehe. Z ministrsko registracijo »Revigala« ni ugodeno samo nujnim željam gospodov zdravnikov, temveč je tudi mnogim bolnikom dano preizkušeno zdravilno sredstvo, katero jim omogoča v najkrajšem času ozdraviti najbolj trdovratne kožne bolezni. Pričakovati je torej, da se bo »Revigal« kmalu uporabljal z najboljšimi uspehi v tu- in inozemstvu, v prid trpečega človeštva.

»PUTNIK« priredi romarski izlet v avtokarom v Marjino Celje, in sicer 19. in 26. julija t. l. Vožnja tja in nazaj v številni avstrijski vizum Din 210.—. Prijave: »Putnik«, Maribor, Aleksandrova c. 35. 704

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 807

Obžalovanja vredni slučaji.

Opasna tatova in vlomilca pod ključem. Na podlagi tiralice je prišla te dni mariborska policija Antona Tomažiča, 23letnega brezposelnega delavca iz Brebrovnika in 24letnega Matija Damiša iz Ključarovcev pri Ormožu. Damiš je bil kaznovan že 11 krat zaradi vlovov in tatvin. Letos junija je pobegnil iz ormošk. zaporov. Ko je bil na prostem, je pričel z vlomi in tatvinami! Posestniku Martinu Divjaku na Ružičkem vrhu je odnesel obleke za 1500 Din. Nekoliko dni pozneje je odvezel z

roparskim napadom neki ženski precej denarja. Pri Sv. Tomažu je izmaknil nekemu posestniku tri žepne ure. V Ptujju je sklenil pobratimijo s Tomažičem, s katerim sta vlomila pri viničarju Ivanu Hojniku na Kukavi in sta zginila s harmoniko v vrednosti 2.200 Din. Pri Mali Nedelji sta izvršila vlov pri posestniku Antonu Kralju, kateremu sta izmaknili 1.300 Din denarja, 2 samokresa ter razno perilo. Plen sta si lopova med seboj bratsko delila in popivala zanj po Mariboru. Ko sta bila suha na žepu, sta se odpravila preko meje v Avstrijo, kjer sta zagrešila pri raznih posestnikih vse polno manjših vlovov in sta se odpravila s plenom v Maribor, kjer sta skušala ukradeno vnovčiti, a ju je zadela zaslužena usoda aretacije. Pri zaslišanju sta po daljšem oklevanju priznala zločine in bo imelo z njima sedaj posel okrožno sodišče.

Žrtev požiga je postal v Podgorju pri Velenju dom zakoncev Sedovnik. V odsotnosti gospodarja in gospodinje, ki sta se mudila na Topolščici, sta zgorela vsled podtaknjenega ognja hiša in skedenj. Rešili so govejo živino, zgorele so svinje, seno, poljsko orodje, obleka ter hišna oprema. Škodo cenijo na 170.000 Din, zavarovalnina je neznatna.

Tatvina pletenin. V Petrovčah je bilo na večer ukradenih iz avtomobila trgovskemu potniku Antonu Dorniku iz Celja pletenin za 2000 Din.

Tatvine kcles po Celju in okolici so že dalje časa takorekoč na dnevnem redu.

Obsojen požigalec. Ljubljansko sodišče je obravnavalo 11. julija naslednji slučaj požiga: Ludvik Šimenc, posestnikov sin iz Viševka pri Senčurju na Gorenjskem, je bil obtožen, da je letos 14. junija v Adergasu pri Kranju zažgal slamnato streho nad hlevom svoje hiše, katero je zamenjal lani z Janezom Zarnikom. Pogorela je hiša z gospodarskim poslopjem in je znašala cenjena škoda 40.000 Din. Prejšnjemu

boko po pragozdovih Južne Amerike in odkoder ga prinašajo Indijanci. Če se je gumijev sok strdil, ga rafinirajo ali prečistijo, dodenejo mu papirna ter poprove mince in ga še prevlečejo s sladkorno skorjo.

Najstarejši aktivni gašilec Jugoslavije je član zagrebških gašilcev 97letni Ivan Prihoda iz Zagreba. Pri gašilcih je od leta 1869 naprej.

Največ prebivalcev od vseh pokrajin na svetu ima Kitajska, namreč 414 milijonov. Za Kitajsko pride Indija s 352 milijoni, potem Rusija 167 milijonov in Združene ameriške države 123 milijonov.

Navjisti dimnik celega sveta je zgrajen

Do glavnega svetišča z velikanskimi dvorišči je vodilo 114 stopnic. Na vrhu je bila ploščad in na tej darilni kamni, na katerih so udirali s kamentimi noži človeškim žrtvam prsno votlino. Iztrgali so še utripajoče srce in so ga darovali bogovom. Žrtvi odrezane noge in roke so pojedli pri slovesni večerji, ostalo so vrgli živalim.

V majhnem stolpu sta bila dva bogova. Vojni bog je bleščal od zlata in dragih kamnov. Pred njim so bile kamenite posode, v katerih so se še kadila srca pravkar žrtvovanih. Stene so bile ometane s strnjeno krvjo.

Španci so zgradili v bivanje jim odkazani palači majhno kapelico. Pri iskanju primerne prostora so zadeli na zazidana in sveže prebeljena vrata. Ko so zid predrli, so videli, da imajo pred seboj vhod v zakladnico. Bilo je v njej toliko bogastva, o kakršnem do tedaj niti sanjal ni nobeden Evropejec. Španci so seveda molčali o najdbi in so udrtno zopet skrbno zazidali.

Kmalu za tem so Španci Montezumo zvičajno ujeli. Kralj je zapovedal v ujetništvu vsem pokrajinam, naj p

Sam je podaril Špancem vse zaklade, ki so bili v zakladnici, katero je odkrilo, kakor že omenjeno, Cortesovo spremstvo. Petina bogastva iz zakladnice je šla v blagajno španskega cesarja Karla V., petino je dobil Cortes, ostalo častniki in vojaki.

Cortes se je moral nenadoma umakniti vsled upora domačinov iz prestolice. V objemu noči pred umikom je dal znositi vse zaklade v veliko dvorano. Ukazal je spraviti petino, namenjeno cesarju, na konje in prepustil svojim vojakom, da si je lahko vzel od ostalega zlata vsak, kolikor je hotel. Vojaki so pobrali mnogo, pretežno so pustili, ker niso mogli vsega nositi.

Pri drugem Cortesovem prodiranju proti Montezumovi prestolici je Špancem leta 1521 po hudem boju uspela osvojitve. Z zavzetjem glavnega mesta je postala mehiška država španska kolonija, katero so začeli Španci izkoriščati, hlepeč po vedno novih in novih zlatih zakladih.

Iz povedanega in zgodovinsko dokazanega se da sklepati, kako neizmerno bogata je bila Mehika ob prihodu Špancev na suhem zlatu in drugih dragocenostih. Mnogo, mnogo bogastva

lastniku Zarniku je zgorelo pahištvo, žito, krma in razno orodje v skupnem znesku 20.000 Din. Obtoženi je povihal zavarovalnino prevzete hiše od prejšnjih 15.000 Din na 70.000 Din. Sum poži ga je padel na Šimenca, ki je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapora in 3000 Din denarne kazni ali 30 dni nadaljnega zapora.

Po desetih mesecih najden obešenec. Pri trebljenju šume so zadeli delavci 12. julija v gozdu Štrukljevcu pri Garčarevcu med Planino in Logatcem na močno razpadlo truplo. Po natančnejšem ogledu se je dalo dognati, da gre za obešenca. Truplo je ležalo v grmovju, ločeno od glave. Nesrečnik se je obesil. Vsled razpačanja je odpadlo truplo od glave in vse skupaj se je skotalilo v grmovje. Po listinah so ugotovili, da je nesrečnež lani septembra neznanokam zginul Anton Požnel iz Garčarevca, bivši orožnik.

*

Razno iz Prekmurja.

UREDNIŠTVU »NOVIN«.

V svojem cenjenemu listu z dne 15. jul. št. 28 ste objavili članek pod naslovom: »Najboljši katoliški list — prekmurski papa« in ste v tem članku napadli »Slovenski gospodar« in naše prekmurske dopisnike. Konstatiramo, da izhaja »Slov. gospodar« že 68 let, pa da je to prvi slučaj, da ga neosnovano in javno napada drug katoliški list. Povdarjamo, da smo toliko katoliško zavedni in disciplinirani, da tudi na tako izzivanje ne bomo odgovarjali in se spustili v kako javno debato, ki bi bila le v sramoto našim vrstam in v veselje nasprotnikom kat. tiska. Zato na ta članek kot tudi na vse »dale« ne bomo dajali v listu nobenih drugih izjav in odgovorov, kar naj upoštevajo tudi naši številni prijatelji in naročniki iz Prekmurja. Mi želimo »Novinam«, da bi kot katoliški list veliko dobrega storile med Prek-

murci, katerim pa smo hvaležni, ako želijo imeti tudi »Slovenskega gospodarja«, ki je že marsikaj restal zaradi tega, ker je katoliški in narodni tečajnik slovenskega kmeta. To ve tudi naše kmetstvo ljudstvo in zato je zvesto svojemu glasilu »Slovenskemu gospodarju«, da te zvestobe ne bo nihče omajal! Smatramo zato, da ima katoliški tisk in ljudje iz katoliške fronte danes gotovo važnejše delo kot napadati lastne vrste, zato tudi mi končamo svoje pojasnilo, ki ga blagovolite vzeti na znanje.

Uredništvo »Slov. gospodarja«.

*

Žetev je končana. Rži smo našli zelo malo, pšenice malo več. Dolga zrna je uničila dosti žita. Spomladi je pritisnila suša in žito je tudi v rasti zaostalo. Rodno sicer ni preslabo, pa kaj ko je tako malo »križava«. Križ (22 snopov) rži da letos povprečno 35—40 kg, pšenice pa 25—40, kakor je pač snopje. V najboljših letih da križ pšenice 50 kg. Marsikateri kmetovalec je dobil komaj toliko rži, da bo v jesen zasejal. V mnogih družinah bo kruha primanjkovalo. Naš up so jesenski pridelki, ki kažejo izvrstno. Koruza je v nekaterih krajih že visoka nad 2 metra. Lepo obeta tudi krompir,

proso i. dr. Le daj Bog, da ne bi bilo takih vremenskih nezgod. — Sena je bilo zelo malo, otave bo več, če bo še kaj dežja. Letošnje slame je malo, pa je še dosti lanske, ko je bilo slame izredno veliko.

S trebuchom za kruhom se vedno odhajajo naši delavci v Francijo. Pa je postala Francija pri nas že neka bolezen. Res je, naš narod je zelo siromašen in veseli nas, da dobijo naši ljudje delo v Franciji, vendar pa odhaja v Francijo tudi veliko takih, ki imajo doma dovolj dela in jela. Skoraj vsakemu je tujina v škodo, zato ne silite od doma, če vas ne žene potreba.

Grensovcil. V nedeljo 8. julija je uprizorila v »Našem domu« gasilska četa iz Gornje Bistrice Blažgarjevo dramo »Razvaline življenja«. Vsi igralci so vloge splošno dobro podali. Igro je režirala gđ. Roza Smodišova. Za trud in požrtvovalnost režiserki in igralcem vse priznanje. Vsled silne vročine je bil obisk slab. Igro so ponovili 15. julija na Bistrici.

Grensovcil. V naši tiri je dobil pretekli teden »Slovenski gospodar« 10 novih naročnikov in seveda tudi plačnikov. Naročniki se še vedno oglašajo. Vsem agitatorjem iskrena hvala!

Huda nesreča. Po nesreči je iztaknil oko v Segovcih pri Murski Soboti 3letni sinko posestnice Genovefe Herman 8letni sosedovi hčerki Rozi Prisnj.

Ne zamudimo časa!

(Piše kmečki fant A. St. izpod Boča.)

Povzpeli sem se na vrh Boča, ki dosega z razglednim stolpom višino 1000 m. Nudil se mi je krasen razgled po naši lepi slovenski Štajerski. Ali je lepota — mislim na notranjo lepoto — ljudi v skladu z lepoto naše domovine? V mislih so mi predvsem tišči, ki so v cvetju življenja, mladeniči in dekleta. Zunanja lepota je minljiva, notranja je trajna. Ni lepote v duši, ka-

tere ne ožarja vera. In vprav ta žar je začel zadnji čas bledeti in temneti v duši naše mladine. To je posledica vplivanja raznih činiteljev na našo podeželsko mladino. Približujejo se ji izobraženci in polizobraženci in tudi neizobraženci — nekateri po dolžnosti, drugi, ker so za to plačani — ter jo vabijo v svoje vrste. V teh vrstah vera nima več nobene besede. Saj pa tudi ni moderna, kakor besedičijo ti napolizobraženi ali celotno neizobraženi naprednjakarji, moderna je samo veda in znanost.

Kakor da bi vera nasprotovala znanosti! Ali vedo ti krivi preroki kaj o slavnem Francozu Ludviku Pasteurju, ki je bil eden največjih učenjakov modernega časa? Pasteur je v primeri

so zlataželjni španski pustolovci spravili preko morja v Španijo. Glavne in največje dragocenosti so pred popolnim podjarmljenjem ter zasužnjenjem poskrili bogznaj kam azteški glavarji. Za temi skritimi zakladi so stikali skozi stoletja razni morskari in drugi tolovaji. Mnogo najdb se je posrečilo banditom, a jim niso prinesle zaželjenega blagoslova in blagostanja. Izkopane dragocenosti in zlato so sicer naložili na ladje, na katerih so križarili po morju v neprestanem strahu pred roko pravice. Vsled bojazni zajetja je poskrilo mnogo morskih tolovajev stare zaklade po samotnih ter do danes neobljudenih manjših otokih, katerih je vse polno po zapadnem Mehikanskem morju. O teh zakladih, katere so zakopali morskari, ki so pa bili prvotna last starih mehikanskih Aztekov, so neprestano krožile pisane beležke in ustna izročila, kje da so in kako bi jih bilo mogoče odkriti. Bogznaj koliko družb in posameznikov je bilo že ob življenje pri stikanju za zakopanim bogastvom po mehikanskih vodah.

Še le po vojni so si stavili nalogo resni ljudje in cele družbe, da zberejo zgodovino ter ljud-

ske povesti o zakladih starih Aztekov in jih spravijo na svetlo s pomočjo strokovno dobro opremljenih ekspedicij.

Kratko očitano je proučeval naš Dolgi Joža, predno so zbrali ter pripravili ekspedicijo, ki bi naj odkrila v Mehikanskem morju na samotnem otoku od morskih roparjev skriti azteški — zlati zaklad.

Za prevoz opreme je bila določena jahta (lažja ladja) »George (Jurij) Washington«. Poleg kapitana, dveh krmilarjev ter zadostnega števila mornarjev sta bila poleg Dolgega Jožeta na jahti družabnika zakladedvigalne družbe brata John ter Jack Stackleton, zdravnik, naravoslovec John Silvers ter starinoslovec Pedro Arch. Ladja je bila dobro preskrbljena z vsem mogočim.

Dalje sledi.

pri Great Falls v severnoameriški državi Montana. Dimnik je visok 155 m in je last bakrene.

Amerikanec Artur Fishback je iskal 35 let po celi Ameriki svojega očeta, ki je zginil od doma, ko je bil sin majhen otrok. Slednjič ga je le odkril. Toliko let iskani je stanoval 100 m proč od ceste, kjer je posedal v Ivhitu v severnoameriški državi Illinois svojo hišo. Oba moža sta se že dalje časa poznala, vendar nista znala, da je eden oče in drugi pa sin.

Na 1000 žensk pride le ena, ki ne razloči barv, pri moških dobimo od 30 oseb eno za barve slepo.

Širite »Slov. gospodarja«!